

Dette er for mig en Fare for Samfundet, og det er et Misgreb at haandhæve Universitetet i denne Stilling. Universitetet skal give Anledning til Studier, men ikke skabe den Art Forrettigheder og, om jeg saa maa stige, forføre unge Mennesker til senere i Livet at undergive sig en Martyrdom. Det gjør Universitetet i en ringere Grad end vore Kunstanstalter, der er det mere skyligt, men i andre Retninger ogsaa for Staten mindre skadeligt.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg maa neblægge en saa bestemt Indsigelse som muligt mod den Paaastand af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning), at alle Forordninger, der ere ældre end 1848, skulde være Love. I saa Fald er der ikke Nogen, som har været Minister siden 1848, uden at de alle tilfammen have overtraadt Lovene (Tscherning: Det have de ogsaa!). Det er jo forsaavidt trosterigt at høre, at det uden Undtagelse har været Tilfældet, og hvis den ærede Rigsdagsmand havde været Minister i den Tid, vilde han trods Nogen have overtraadt Lovene. (Tscherning: Det er muligt.) At Forordninger ikke ere Love, har jo selve denne Forsamlings, jeg vil ikke sige udtryffelige Erklæring, men Anerkjendelse for sig. Der er saaledes Forordn. 7de November 1809 om de lærde Skoler, som paa den meest gjennemgribende Maade er forandret ved kongelig Resolution, aldeles omdannet fra Ende til anden, og det har været denne Forsamling bekendt, at dette er skeet ikke alene med Hensyn til enkelte Undtagelser fra den; nei, med Hensyn til selve Grundbestemmelserne, og der har ikke fra Folkethingets Side været Tanke om at anlægge nogen Rigsretsaction for Brud paa Grundloven eller Indgreb i den lovgivende Magts Myndighed. Det er gaaet hen, ialtsald kun med en Reservation om, at det var muligt at kunne indbringe Underviisningsvæsenet under den lovgivende Magts Virksomhed. Dersom Forordn. 7de November 1809 altsaa maa betragtes som indeholdende administrative Regler, saaledes som anerkjendt af denne Forsamling, saa gjælder virkeligt det Samme om Forordningen om den juridiske Examinens Afholdelse — det er aldeles det Samme.

Naar dette er Tilfældet, synes det mig ikke, at der er Grund for den ærede Rigsdagsmand til at fastholde sit Forslag. Fra Ministeriets Side betragtes Forordningen som en administrativ Bestemmelse, og naar den ærede Rigsdagsmand, som jeg maa ansee for fuldkommen rigtig, anerkjender Regjeringens Bemyndigelse til, Dagen efter at den fuldstændige juridiske Examen efter hans Forslag er hævet administrativt at indføre aldeles de samme Bestemmelser, skjønner jeg som sagt ikke, at der er Anledning for ham til at holde fast ved dette Lovforslag, men jeg skal naturligviis ganske henstille det til ham selv. Jeg maa tilføje, at da den ærede Rigsdagsmand gjentagne Gange har klaget over den Mængde Candidater, der skulde gaae og trykke og plage Regjeringen, og at dette endog skulde frembringe Farer for Staten, da troer jeg ikke, at dette er Tilfældet; thi der er ikke blandt de supplicerende Candidater Spor af, at der hos dem skulde være Bestræbelser eller Foretagender igjære, som skulde være statsfarlige. Jeg har aldrig endnu — de, der staae mig nærmest, ere de theologiske Candidater — hørt Nogen, der har stillet nogensomhelst Forbring, fordi han maatte vente længe. Ganske vist er der en Mængde, ja maatte en altfor stor Rigdom af theologiske Candidater, men det har dog hænt sig, naar der har været et Embede, der er noget fraliggende, f. Ex. paa Færøerne, at der kun har været een Ansøger om Embedet, ligesom det ogsaa kan hænde sig, naar Embederne have været meget smaae, at man har Vanskelighed ved at faae dem besatte. At der er en vis Rigelighed af Candidater, troer jeg ikke er til Stats tjenestens Skade, suavere, at det er til dens Tarv.

Schiern: Jeg havde tidligere begjært Ordet for ogsaa at gjøre nogle Bemærkninger imod dette Lovforslag, saaledes som det er forfattet af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning). Men jeg maa dog efter den Debat, der nys er ført mellem den ærede Rigsdagsmand og den ærede Minister, nu først i een Henseende nærme mig den førstnævnte Rigsdagsmand, forsaavidt det nemlig dog med Hensyn til den Lov, hvorefter her er Spørgsmaal, forekommer mig tvivlsomt,